

Restes de muralla

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Carrer de Sant Cristòfol s/n, 08400-GRANOLLERS
Emplaçament: Al nucli antic de Granollers

Coordenades:

Latitud: 41.60738
Longitud: 2.28652
UTM Est (X): 440549
UTM Nord (Y): 4606431

Classificació

Número de fitxa: 08096-181
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Necessita algunes actuacions de millora
Protecció: Legal
Observacions protecció: PEPHA nou, Núm. S-21
Número inventari: BCIN R-I-51-5494
Generalitat:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: Ref. cad.: 019A09001

Fitxes associades:

[Carrer del Portalet](#)

[Can Ventura de les Mitges](#)

[Capella de Santa Anna / Portal de Calde](#)

[Restes de les muralles](#)

Autor de la fitxa: ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo
Data de registre de la fitxa: dj., 01/11/2001 - 01:00

Descripció

Al carrer de Sant Cristòfol es pot veure un gran tram de parament de muralla, Es tracta d'una construcció amb maçoneria poc desbastada i filades irregulars on abunden els macs. A la part superior conserva encara algun merlet amb sageteres. S'hi han practicat obertures en molt diversa època. El recinte fortificat en el seu conjunt té una planta aproximadament rectangular, amb un perímetre d'uns 2.800 metres. Les restes conservades tenen de 1 metre fins 1'20 metres d'alçada i uns 5 metres d'alçada en algun tram. Una part important dels murs ha estat enderrocada o incorporada i transformada al llarg del segle en les façanes de les cases i magatzems, apareixent una extensa diversitat tipològica en lo que respecta als buits de finestres i portals en els murs que encara existeixen. La documentació històrica parla de l'existència d'onze torres i cinc portals d'entrada, entre ells, els de Sant Roc, Santa Anna, Santa Esperança o els Sants Metges. Al moment d'enderrocar-se els portals es van construir de nou les capelles que existien als mateixos, encara que algunes han estat desplaçades del lloc originari o han desaparegut. En els corredors de la Constància, Sant Cristòfol i Santa Esperança es poden contemplar encara els antics murs (CUSPINERA et alí, 2001). Les muralles de Granollers tenien aproximadament, 1'20 metres de gruix i uns cinc metres d'alçada. Els paraments estaven construïts amb grans macs i unides amb pedres de mida més petita amb calç. El seu interior es feia amb rebliment de calç i pedra. Tenia forma d'hexàgon irregular de 2.800 metres de perímetre. Disposava d'onze torres de fortificació, rodones i quadrades. Disposava d'abundants espitlleres per a defensar-se. Tenia cinc portes, cadascuna sota l'advocació d'un sant o santa. La de Santa Anna s'obria al camí de Caldes de Montbui. La de Sant Antoni obria el camí cap el Nord, deixant pas a l'actual carrer de Corró. Les de Sant Roc i Santa Esperança obrien cap a a l'Est i la de Sant Cristòfol donava pas al Camí Ral de Barcelona (SESÉ, 1987c).

Observacions:

Proposta de protecció al nou PEPHA Fitxa. Núm. S-21

Història

El 6 de juny de 1366 l'infant Joan autoritzava la construcció de la muralla amb murs, valls (fossats), corredors, torres de fortificació i tot el que calgués per a bastir-la. Tots els habitants de Granollers i els dels pobles del voltant fins un vuit quilòmetres estaven obligats a col·laborar-hi. Es va autoritzar poder tallar tots els arbres, tret dels fruiters i dels roures. Això no obstant va haver-hi moltes reclamacions de particulars afectats fins que el 3 de setembre de 1373 Pere el Cerimoniós va dictar un altre privilegi que ratificava i ampliava l'autorització anterior (SESÉ, 1987c). La vila era possessió reial i "carrer de Barcelona", però va ser venuda en nombroses ocasions per part de la Corona, quan aquesta tenia dificultats econòmiques. Per exemple, Pere el Cerimoniós va eximir la vila del pagament d'impostos el 1342, per l'ajut en la guerra contra el rei de Mallorca. El 1350 ratificava la llibertat i protecció reial. El 1356 ho ratificava i li permetia l'elecció de quatre jurats de la Universitat. El 1357, però, ven la vila al senyor de la Roca per 15.000 sous. La qüestió fou portada a judici i Granollers retorna a la jurisdicció reial, després de pagar al monarca els 15.000 sous que no s'havia pogut embutxacar. D'altra banda, va fer un altre edicte d'inalienabilitat de la corona. Tres anys més tard, però, el rei va cedir Granollers al seu fill Martí, el qual les va adjudicar a Ramon de Montcada (1380). El 1382 aquest va permutar la propietat amb el comte d'Urgell i la vila no va tornar a ser propietat reial fins quaranta anys més tard, per compra d'Alfons IV (SESÉ, 1987c). Al segle XIX, directament unit al creixement

demogràfic es produeix l'urbanístic. .A meitat del segle s'inicia el trencament de la muralla medieval amb l'enderrocament del tram de la plaça del Bestiar i dels portals i les capelles de Santa Anna (1852) i Santa Esperança (1853), per a construir-les al costat dels antics portals, obra que continuà tot seguit amb el trasllat lateral de les de Sant Roc (1853) i Sant Cristòfol (1854), En anys successius les muralles anaren caient i encara el 1882 trobem una autorització del Capità general de Catalunya per a l'enderrocament de la torre del carrer del Rec, prop de la caserna, per donar pas a la carretera de Caldes a Sant Celoni. Això no obstant, a causa de la tercera guerra carlina, la vila havia establert una nova muralla entre la capella dels Sants Metges i el carrer del Bisbe Grivé, per emmarcar el recinte urbà, visible encara en alguns indrets, però segons J.M. Farnés- les parets gruixudes d'aquesta denominada muralla eren simplement un clos en primera línia de defensa del casc urbà i no pas una fortificació. Encara el 1875, l'Estat atorgà una subvenció de 15.000 pessetes a l'Ajuntament per a fortificacions (BAULIES, 1986). El 1872 es va construir una muralla, molt més feble que la medieval, ja que en formaven part les tàpies de les cases i les pròpies edificacions. Hi ha qui afirma que era més un control de mercaderies i persones que no pas un element defensiu (SESÉ, 1987c).

Bibliografia

BAULIES I CORTAL, Jordi (1986) "La industrialització de la vila i la ciutat moderna", Estudis de Granollers i del Vallès Oriental, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 65-76 Granollers: Servei Municipal de Cultura; CUSPINERA I FONT, Lluís et al. (2001) Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers. Granollers. Document administratiu.; DANTÍ I RIU, Jaume (1986) Factors socio-econòmics dels segles XVIè i XVIIè. P.47-57. Estudis de Granollers i del Vallès Oriental, 1. Aproximació al medi natural i a la història de Granollers. Ajuntament de Granollers. SESÉ, Jaume (1987c) 3. Les muralles. La vila medieval, Col. Coneguem Granollers, núm. 3., Granollers, Ajuntament de Granollers.

